

In de rubriek **Pedagogisch Nieuws** zal steeds een andere medewerker van het **Amsterdams Centrum voor Kinderstudies (ACK)** belangrijke en actuele ontwikkelingen bespreken in het gezin, op school, of in de instelling. Ditmaal een bijdrage van **Mariëlle Bruning**, directielid ACK en universitair docent familie- en jeugdrecht.

P E D A G O G I S C H N I E U W S

Rechten van 'illegale' kinderen in Nederland

Mariëlle Bruning

Nederland is onlangs in een door *Human Rights Watch* uitgebracht rapport hevig bekritiseerd over het vreemdelingenbeleid ten aanzien van minderjarige migranten. Hoewel dit nieuws is ondergesneeuwd door het einde van de oorlog in Irak en het mislukken van de formatie van het nieuwe kabinet, zijn de feiten er niet minder om. In het rapport wordt beschreven hoe kinderen die in Nederland arriveren, worden ondervraagd op een manier die gezien hun leeftijd en de mate van volwassenheid ongepast is. Zij hebben meestal geen ondersteuning van een advocaat of voogd als zij geïnterviewd worden en de IND-medewerker legt veelal de nadruk op het zoeken naar inconsistenties in hun verklaring, zonder dat rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en de trauma's die het kind meebrengt uit het land van herkomst. Zelfs jonge kinderen worden verhoord en moeten gedetailleerd ingaan op de gruwelijkheden die zij hebben meegemaakt. Er wordt vereist dat deze kinderen een geloofwaardige getuigenis afleggen. Als dit niet het geval is, dan wordt geen asiel verleend.

De Nederlandse overheid is van mening dat kinderrechten in Nederland hoog in het vaandel worden gehouden en dat Nederland voorop loopt in het toekennen van rechten aan kinderen. Dit valt af te leiden uit de politieke discussie in 1995, toen in Nederland het VN-Verdrag voor de Rechten van het Kind in werking trad. Ook klinkt dit standpunt door in de eerste rapportage van Nederland aan het VN-Comité voor de Rechten van het Kind in 1999, waar moest worden aangegeven in welke mate de rechten van kinderen uit het Kinderrechtenverdrag in Nederland gelden. Ondertussen lijkt de overheid van mening dat 'illegale' kinderen in Nederland niet evenveel rechten hebben als Nederlandse kinderen. De Wet op de Jeugdzorg garandeert voor alle kinderen een recht op jeugdzorg: een recht op hulp en steun bij opgroeien en opvoeden. Maar 'illegale' kinderen worden uitgesloten van dit recht. Zij hebben geen recht op een kindbeschermingsmaatregel waarmee ze kunnen worden ondersteund bij het opgroeien als zij problemen hebben. Het vreemdelingenrecht wordt boven het kinder-

beschermingsrecht gesteld, 'illegale' kinderen hebben geen recht op jeugdzorg als zij geen geldige verblijfsstatus hebben. Hoewel dit standpunt is afgezwakt na kritische vragen, blijft het uitgangspunt dat 'illegale' kinderen slechts recht hebben op hulp zolang de IND beslist dat zij in Nederland mogen blijven. Ook de hoogste vreemdelingenrechter heeft bepaald dat het Kinderrechtenverdrag geen aanspraken in het leven roept voor kinderen die met hun ouders zonder geldige verblijfstitel in Nederland wonen. Ten slotte worden sommige alleenstaande minderjarige asielzoekers opgevangen op een campus in Vught, waar zij een intensief dagprogramma moeten volgen, onder camerabewaking staan, een beperkt bezoekrecht hebben en toestemming nodig hebben om de campus te verlaten. Deze strenge methodiek, die goed blijkt te werken voor criminele jongeren, is geen gepaste opvang voor minderjarige asielzoekers. Dat blijkt ook wel uit het feit dat deze jongeren massaal de campus hebben verlaten. Het Kinderrechtenverdrag bevat vele rechten van *alle*

kinderen, ongeacht hun afkomst. In het verdrag staat dat in Nederland verblijvende kinderen recht hebben op gelijke bescherming en het belang van het kind voorop moet staan bij overheidsbeslissingen. Het is niet voor niets dat het Kinderrechtencollectief en anderen de overheid er al regelmatig op hebben gewezen dat het beleid omtrent 'illegale' kinderen in Nederland niet aan de internationale verplichtingen voldoet. Het valt dan ook te hopen dat het rapport van *Human Rights Watch*, waarin opnieuw wordt gesignaleerd dat Nederland de internationale verplichtingen niet serieus neemt, van invloed zal zijn. In een land als Nederland mag het niet zo zijn dat het ene kind meer rechten heeft dan het andere kind. Juist 'illegale' kinderen hebben extra zorg en bescherming nodig. Een nieuwe regering moet hier zo snel mogelijk zorg voor dragen, al was het maar omdat deze volgend jaar bij een nieuwe rapportage aan het VN-Comité voor de Rechten van het Kind moet aantonen dat de verplichtingen uit dit verdrag in Nederland worden nageleefd.